

REGION BALTICA

Östersjöns nya bönder

Att bina var så viktiga för vår matproduktion blev vi alla varse den dag de flesta bin försvann. Paniken var stor i världen runt 2025. Vad ska vi äta? Hur ser vår framtid ut? Lokala innovationsprojekt startades runt om i världen för att lösa problemet. Att odla alger i Östersjön visade sig exempelvis vara gynnsamt. Det var en krokig innovationsresa. Men i dag har den prisvinnande algen Baltica – som skördas i Kalmar sund – blivit en vinnare för hela lokalsamhället. Region Baltica är i dag ett av många nya innovativa lokalsamhällen som passerat storstäderna som världens nya tillväxtområden.

När man går genom tullen i inre hamnområdet i Kalmar är det svårt att förstå hur svårt det var att komma in för bara tio år sedan, när regionerna värnade sina naturresurser och ville skydda sig mot sjukdomar och annat som kunde hota en starkt växande, men skör region. Nu räcker det med att visa upp sitt digitala regionpass.

På grund av ändrade klimatförhållanden och föroreningar började fler och fler bisamhällen försvinna i slutet av 2020-talet, vilket ledde till stor matbrist – och oroligheter. Människor valde att flytta till områden där matförsörjningen fungerade och tryggheten kunde säkras. Ett av dessa områden var Kalmar-regionen, numera Region Baltica.

Eftersom **havsnivån höjts** och vattnet blivit saltare är Östersjön nu utmärkt för algodling. Runt Östersjön växer ett algkluster, med centrum i Kalmar. Algerna är numer en av de viktigaste naturtillgångarna – ur alger utvinns energi, mat och båtbränsle. I Kalmar finns både historisk kunskap om att utvinna resurser ut havet och att vara ett regionalt handelscentrum. Spetskompetens och forskning finns inom marin specialisering.

Ett minnesmärke i granit på Stortorget minner om upplöpet i Kalmar våren 2025 då butiker plundrades på matvaror och militär patrullerade på gatorna. Nu ligger en turistinformation bredvid minnesmärket. Härifrån utgår turistresor till algfarmerna längs kustremsan. Resorna går i minibåtar, så kallade **blekingegondoler**, som drivs med algbränsle.

Vad var det som fick så många att komma hit – och engagera sig? Den unga kvinnan i turistinformationen berättar:

– Vi var alla tvungna att bidra. Vi flyttade närmare våra lokala bönder som fortfarande kunde odla vissa grödor. Samtidigt ökade intresset för havet. Vårt lokala kunnande var startskottet, men utan kunskapsbytet hade vi inte klarat det.

För alla som bor och arbetar i regioner i dag, oavsett om det är i Mellanöstern eller Östersjöområdet, är **kunskapsbytet** en viktig pusselbit. Fenomenet kallas **k-trading** och innebär att information och kunnande har ”handlats” mellan regioner i tider när de monetära systemen varit upplösta.

Bostäderna längs kanalerna i det som tidigare var Kalmar centrum kallas i dag för Bikupan. Mellan och på de gamla byggnaderna i centrum har nya energisnåla bostäder byggts. En viss trångboddhet är energieffektivt, samtidigt som de boende kan samsas om kök, tvättinrättningar och mindre transportfordon i en närliggande **båtpool**.

När man närmar sig hamninloppet går det att skymta det nya industriområdet. De första tio åren efter krisen var det svårt att utöva handel, men nu har en trygghet spridit sig i världen som underlättar både k-trading och handel.

Ett företag i Kalmar som utvecklat en soldriven vattenpump har numera kunskapsbyte med flera regioner, bland annat i Mellanöstern.

Innovativa regioner finns i dag på många platser i världen. I södra Holland visade sig risodling fungera och runt Medelhavet fick en ny teknik som förvandlar saltvatten till färskvatten fart på odlingar längs kusterna. I Region Tripoli i Libanon odlas oliver i gigantiska lundar flera kilometer inåt land. Andra regioner i världen har tyvärr helt **avfolkats** – som Norge, Andalusien och mellersta Sverige.

Att resa mellan regionerna sker till största delen på vatten. Många olika typer av vattenfarkoster finns, och motorerna är anpassade efter olika **energigrödor**. Efterfrågan på arbetskraft har ökat de senaste åren och utbildningssektorn upplever en omstart. I princip alla utbildningar som erbjuds är kopplade till regionernas behov. I Kalmar finns exempelvis ett kunskapscenter för odling i vatten, som har nära samarbete med innovationshögskolan i Åland.

Sammanfattningsvis kan man säga att de nya regionerna uppstod ur en lokal desperation. Människor tvingades fokusera på sina lokala resurser och låta uppfinningsrikedomen få fritt spelrum. Men det var kunskapsbytet som gjorde "regionaliseringen" global.

Ett exempel på k-trading. Ett vattenpumpsföretag i Najaf, Irak.

Scenariet Region Baltica

Styrningsnivå	Regioner
Drivande aktörer	Lokala innovatörer
Livsstil	Kunskapsstyrt, "Gräv där du står"
Ekonomi	Krympande marknader, handelshinder
Energiförsörjning	Lokala och regionala nätverk
Utbildning	Utbildning kopplat till regionens behov
Kännetecken	Regional innovation och specialisering

Detta har hänt:

2026

99% av världens bin dör

På grund av föroreningar och ändrade klimatförhållanden börjar fler och fler bismhällen försvinna, vilket leder till stor matbrist. De ytor som fortfarande går att odla behandlas ännu hårdare med bekämpningsmedel för att garantera skörd. Kortsiktigheten leder till att den redan sköra biologiska mångfalden kollapsar. Enligt en EU-rapport år 2027 är 99% av alla bin utdöda i Europa; siffrorna är liknande för resten av världen.

2030

Pandemier, vapenskrummel och murar

Den ökade pressen på matproduktion ökar oroligheterna i världen. Vapenskrummel och hot om krigshandlingar hörs. När jordbrukspolitikerna inte går att upprätthålla, kollapsar EU-projektet och unionen splittras. Samtidigt har havsnivån höjts, och kustlinjerna förändrats. Människor i kustnära städer flyttar inåt land.

Najaf

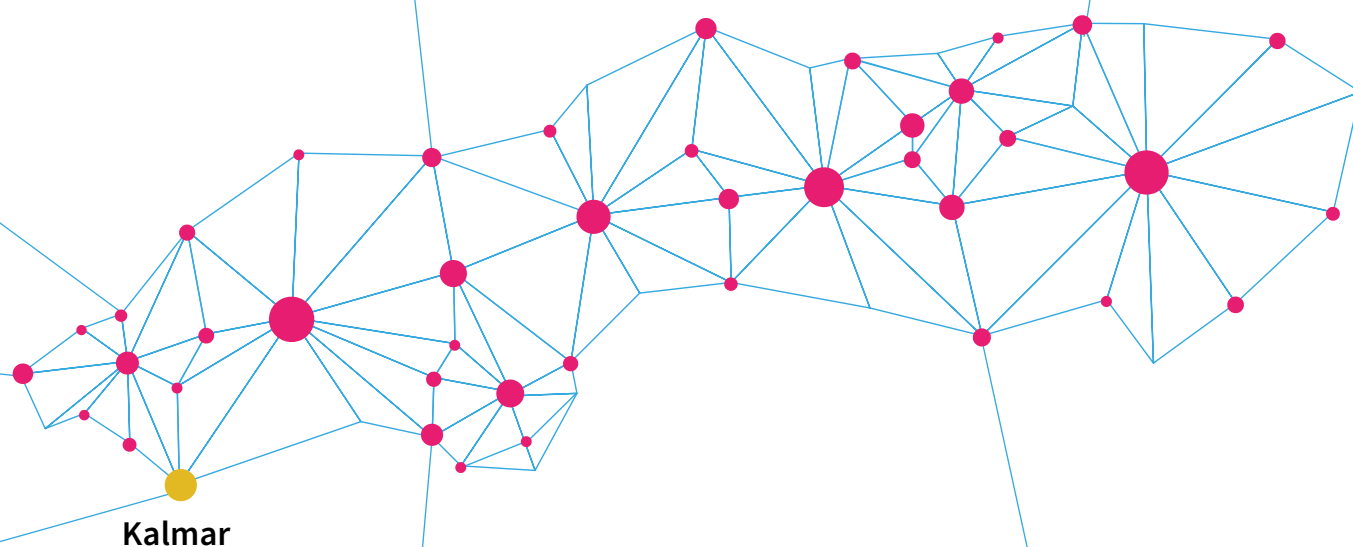

Samir är en lokal alginnovatör och algbonde i Kalmar. Hans företag Baltic Algae är ett av de mest framgångsrika i världen. Han belönades med medalj och utmärkelsen: "Årets eko-start-up" år 2034. Femton år senare kan Baltic Algae leverera energi, mat och bränsle som räcker till 40 000 invånare lokalt. I Kalmartrakten firas detta varje år i en vattenfestival där man ger offer till havet som tack för gåvorna.

– När vi fick fart på odlingen var vi överraskade över folks reaktion. De visade öppet en stor tacksamhet, mot oss och mot naturen som i högsta grad bidragit. Vi är övertygade om att kriserna gjort oss alla ödmjukare. Varje skörd är en gåva.

SAMIR LIIF, 58

VD och grundare Baltic Algae

Kalmar

2030 forts.

För att öka säkerheten i världen införs handelshinder och **stränga reserestriktioner**. Tullar införs, det blir dyrt att resa och svårare att exportera. I och med att den biologiska mångfalden i princip kollapsat, frodas skadliga virus och bakterier, och svåra pandemier härjar i världen. De strängare gränskontrollerna ska hindra smittspridningen. Många områden i Europa avfolkas helt.

2040

Lokal specialisering och innovativa regioner

Murar, tullar och ökad protektionism innebär att lokal och regional specialisering blir allt viktigare. För södra Sverige kommer Östersjö-gemenskapen i fokus. På global nivå förflyttas världens innovationscentra från megastäderna till lokala platser där spetstekniken utvecklas. Innovationens spjutspetsar återfinns nästan alltid i mindre samhällen.